

ספרי' — אוצר החסידים — לויבאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ששה עשר

היכל
חמישי

מאמר קדושים תהיו

•

מ א ת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נר ישראל ותפארתו קדוש ה'
מרנא ורבנא **מנחם מענדל** נבנ"מ ז"ע
— אדמו"ר ה"צמח צדק" —
מלויבאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתב"ד

על ידי מערכת
„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י. 770 איסטערן פארקוויי
שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושש לבריאה

**MAAMAR
KEDOSHIM TIHYU**

Copyright © 2026
by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148
www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch®.

Printed in the United States of America

פתח דבר

לקראת ש"פ אחרי-קדושים הבעל"ט, הננו מוציאים לאור בזה את המאמר „קדושים תהיו“, מאת כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק".

המאמר הוא הנחת כ"ק אדמו"ר מהר"ש, של מאמר כ"ק אדמו"ר הצ"צ בש"פ קדושים תרי"ט. ונדפס כאן בפעם הראשונה מגוכי"ק אדמו"ר מהר"ש.

והוספנו כאן בראש הקונטרס, פאקסימיליא מגוכי"ק.

המאמר הוכן לדפוס על ידי הרה"ת ר' אליהו שי' מטוסוב.

מערכת „אוצר החסידים“

ב' אייר, לכתחילה אריבער, ה'תשפ"ו
ברוקלין נ.י.

[קדושים תהיו]
ש' פ' קדושי י"ט

לענין בחי' ג' פעמים קדוש, י"ל מענין קרי"ס. דהנה כתיב ובני⁴ ישראל הלכו ביבשה בתוך הים והמים להם חומה מימינם ומשמאלם, ואמרו⁵ רז"ל מימינם זו תורה ומשמאלם אלו תפילין שהם בשמאל, וישראל הלכו באמצע, זהו ענין הג' בחי' מחשבה דבור ומעשה, תורה ועבודה וגמ"ח, שכאשר ראה הים בחי' אלו נתבטל הים כו', כי בחי' אלו הם בארץ דוקא.

וזהו ענין ג' פעמים קדוש, כי פירוש קדוש הוא קדוש ומובדל, כי יש בחי' ממלא כל עלמין, ובחי' קדוש הוא שקדוש ומובדל למעלה מבחי' ממלא כל עלמין הנ"ל.

בחי' המשכת הכתר עליון דאצילות שלמעלה גם מהחכמה עילאה הנקרא ראשו עד"מ ונק' כתר זה רעוא דכל רעוין והוא נמשך ע"י קדוש א' דהשרפים שהוא אח"כ למס"נ באחד שע"ז ממשיכים יחוד או"א אשר המשכה זו הוא ממקורא דכולא ממש ומשם נמשך במוחין דאו"א וזהו ענין נותן בראשו אחת, והשתים שנותן בראשו של ישראל היינו המשכת הב' כתרין לזו"ג שנמשכים ע"י התורה והמצות כנ"ל, ועיין בפ"י הרמ"ז בזהר ר"פ שלח דקני"ט ע"א גבי תלת עלמין אית ליה לקב"ה מה שפ"י שם בענין ג' פעמים קדוש והוא קרוב למשנת כאן כו'.

(3) מענין קרי"ס: ראה מזה גם באוה"ת נ"ך שם אות ב'. אוה"ת ויצא קפה, ב. משפטים (כרך ד) ע' א'יקח. ביאורי הזהר להצ"צ (כרך ב) ע' תרפא.

(4) ובני ישראל הלכו ביבשה: בשלח יד, כט.
(5) ואמרו רז"ל מימינם זו תורה: ע"פ מכילתא עה"פ בשלח שם: מימינם ומשמאלם, בזכות התורה שהם עתידין לקבל מימינו של הקב"ה שנאמר מימינו אש דת למו כו' ומשמאלם זו תפילין. ועיין במובא עוד באוה"ת בשלח (כרך ח) ע' ב'תתקס.

(6) ובחי' קדוש . . . למעלה מבחי' ממלא כל עלמין: ראה בארוכה בד"ה ונקדשתי, בלקו"ת אמור לא, א ואילך.

(1) לענין בחי' ג' פעמים קדוש: נדפס מגוכתי"ק אדמו"ר מהר"ש (1029 קלג, ב), ובמפתח בכת"ק הצ"צ למאמרי שנת תרי"ט (שבכת"י 1059 בתחילתו) נקרא המאמר „קדושים תהיו“. ולהלן בכת"י מהר"ש שם (קלה, א): להבין שרשי הדברים הנ"ל בענין קדושים תהיו. באוה"ת נ"ך (כרך א) ע' קו נדפסו רשימות משנת תרי"ט על הפסוק „והי' הנשאר בציון גו' קדוש יאמר לו“, וקצת מהענינים שם שייכים למאמר דנן. וראה בספר „רשימת מאמרי דא"ח של אדמו"ר הצ"צ“, ע' לט. ונמצא מזה גם באוה"ת נ"ך (כרך ב) ע' תשס. המאמר מיוסד וביאור על ד"ה ונקדשתי בתוך בני ישראל בלקו"ת אמור לא, א. וראה במראי מקומות שם.

(2) בחי' ג' פעמים קדוש: ישע"י ו, ג: קדוש קדוש קדוש ה' צבאות גו'. וראה סד"ה ונקדשתי בלקו"ת אמור לה, א: ע"ד מ"ש במדרש פ' קדושים ס"פ כ"ד בענין ג"פ קדוש משל לבני מדינה שעשו שלש עטרות למלך מה עשה המלך הניח בראשו אחת ושתיים בראש בניו כך בכל יום העליונים מכתירים לפני הקב"ה שלש קדושות ואומרים קדוש קדוש קדוש מה הקב"ה עושה נותן בראשו אחת ושתיים בראשו של ישראל הה"ד כי קדוש אני והתקדשתם והייתם קדושים עכ"ל פ"י העטרה הא' שהקב"ה נותן בראשו הוא

קדושים תהיו

וזהו ענין מ"ש בנזיר קדוש⁷ יהי גדל פרע שער ראשו, וכי קדושה⁸ תלוי בשערות. כי פירוש שערות, שכמו השערות הם שהם יונקים מהמוח מ"מ הרי הם רק בחי' שערות. עד"ז יובן למעלה שכתוב לבושי⁹ כתלג חיור שער רישי' כעמר נקי, פירוש שמפני שהוא קדוש ומובדל, אינו יכול להיות נמשך כי אם רק בחי' שערות.

וזהו ענין שאו¹⁰ ידכם קדש וברכו את הוי'. כי יש קדש וקדוש. קדש¹¹ פי' בזהר היא מילה בגרמי, שהוא מובדל שאינו שייך לעולמות כלל. וזהו על¹² דרך יחיד ואחד, שאחד¹³ הוא א' בז' רקיעים וארץ וד' רוחות, שהוא בחי' שנמשך בעולמות, אבל בחי' יחיד הוא שקדוש ומובדל ואינו שייך כלל לעולמות. ובחי' קדש נמשך להיות ברכו את הוי', הוי' הוא בחי' קדוש, כמ"ש קדוש¹⁴ ה' צבאות, כי כדי שיהי' בחי' הוי'¹⁵ שהוא לשון התהוות, הגם שמהוה בבחי' ונבראו¹⁶ ממילא ולא בבחי' התלבשות כח הפועל בנפעל, מ"מ הרי שם הוי' לשון התהוות, לכן ההמשכה הוא בבחי' שערות מבחי' קדש, להיות הוי' ע"י קדוש, קדוש וא"ו כו'.

וג'¹⁷ פעמים קדוש, נגד מחשבה דבור ומעשה, בריאה¹⁸ יצירה עשי', להמשיך בב"ע כו'. ויש¹⁹ בחי' ב"ע באצ"י גופא כו', כי בדרך כלל נחלק לג' בחי' ב"ע.

וממשיכים זה ע"י מחשבה דבור ומעשה. מחשבה הוא בחי' תפלה, כי עיקר²⁰ התפלה היא במחשבה, כמו ק"ש פסוק ראשון אם²¹ כיון לבו יצא,

ובכ"מ.

(16) ונבראו ממילא: ע"פ תהלים קמח, ה. ראה בארוכה לקו"ת שה"ש יד, ג ואילך. ובכ"מ.

(17) וג' פעמים קדוש נגד מחשבה דבור ומעשה: ראה בכ"ז סה"מ תקס"ג ח"ב ע' תקלת. תקס"ה ח"א ע' רצב. ובכ"מ.

(18) נגד . . . בריאה יצירה עשי': ראה גם לקו"ת שה"ש לו, ד. לח, ב. ובכ"מ.

(19) ויש בחי' ב"ע באצ"י גופא: ראה סה"מ תקס"ג שם: והנה באמת ישנם להג' קדושות גם באצ"י גופא שישנם לג' עולמות ב"ע באצ"י גופא כו'.

(20) עיקר התפלה היא במחשבה: ראה בארוכה לקו"ת פ' אחרי כה, ד ואילך.

(21) אם כיון לבו יצא: ברכות יג, א.

(7) קדוש יהי' גדל פרע שער ראשו: נשא ו, ה. וראה בכ"ז בארוכה, בלקו"ת אמור שם.

(8) קדושה תלוי בשערות: זח"ג מת, ב.

(9) לבושי' כתלג חיור: דניאל ז, ט.

(10) שאו ידכם קדש: תהלים קלד, ב. וראה לקו"ת אמור שם. שה"ש כד, ב ואילך.

(11) קדש פי' בזהר: זח"ג צד, ב.

(12) על דרך יחיד ואחד: ראה תו"א מגילת אסתר צ, ג. וארא נה, ב. ובכ"מ. וראה בנדו"ד בסה"מ תרכ"ז ע' רכד ואילך. ובמובא ב"ספר הערכים חב"ד" כרך ג' ע' קפד ואילך.

(13) שאחד הוא א' ב' רקיעים: ראה שו"ע אדה"ז הל' ק"ש סי' ס"א ס"ו. ובמ"מ בסה"מ תר"ם ח"א ע' קט.

(14) קדוש ה' צבאות: ישעי' ו, ג.

(15) הוי' שהוא לשון התהוות: זח"א רנו, ב.

קדושים תהיו

ז

וכן²² באבות, ואם לאו לא יצא הגם שאמר בדיבור, כי עיקר היא מחשבה, בחי' כוונת הלב. ופנימיות המחשבה הוא הרצון שיהי' במסירת נפש, היינו²³ מסירת הרצון, שלא יהי' לו כח²⁴ אם רצון אחד לאבינו שבשמים. וע"י בחי' רצון זה דבכל²⁵ מאדך, ממשיך בחי' קדוש הא', להיות ה' אלקינו, חכמה ובינה. כנודע שהרצון הוא פנימיות המחשבה, הוא עיקר האדם. והראי' מהשרפים שכתוב ואראה²⁶ את אד' כו' שרפים עומדים ממעל לו, ואיך שייך לומר שהשרפים עומדים ממעל לבחי' ממלא כל עלמין. אך מפני כי עיקר רצונם ותשוקתם הוא לבחי' שלמעלה מבחי' ממלא כל עלמין, לכן הוא שוה כמו שעומדים שם.

וכמו"כ יובן בענין האדם, שמאחר שהוא במסירת נפש בכל מאדך, הוא מסירת הרצון לאוא"ס ב"ה, שלא יהי' רצון אחר כלל, ע"י ממשיך למעלה בחי' כתר ורצון, שיהי' בחי' חכמה ובינה שורש חכמה ובינה. כי בינה נק' יש כמ"ש להנחיל²⁷ אוהבי יש, וכל שכן המדות הם בחי' מהות, וחכמה נק' אין (לגבי הבינה). ולגבי או"ס החכמה²⁸ מאין תמצא, ולא²⁹ בחי' אין, כמ"ש והחכמה מאין תמצא. ובחי' הרצון זה שנמשך מאתו ית' שיהי' חכמה ובינה זהו בחי' קדוש הא'.

וזהו ענין העטרה שנטל לעצמו, פירוש, לא שהוא יתברך צריך לזה, כי אם זהו ג"כ בכדי שיומשך לכנסת ישראל, וזהו ענין קדוש הא'. וזהו שתרגם³⁰ קדיש בשמי מרומא עילאה כו'.

וקדוש הב' הוא ע"י המצות, רמ"ח³¹ פקודין רמ"ח איברין, בחי' כלים, שיומשך בחי' קדוש גם למטה כו', ולכן תרגם קדיש על ארעא כו'.

וקדוש הג' דתורה הוא מחבר ב' בחי' קדוש. כי בחי' קדיש על ארעא אינו דומה לבחי' קדיש בשמי מרומא, לכן קדוש דתורה מחבר ב' בחי' קדוש, שיהי' נמשך בחי' קדיש על ארעא, כמו בחי' קדוש בשמי מרומא עילאה כו'.

22) וכן באבות: שם לד, ב.
23) היינו מסירת הרצון: ראה גם לקו"ת אמור שם לב, ד. וראה במ"מ בסה"מ תרמ"א ע' שלט.
24) כי אם רצון אחד: ע"פ סוכה מה, ב.
25) דבכל מאדך: ואתחנן ד, ה.
26) ואראה . . . עומדים ממעל לו: ישעי' ב, א-ג: ואראה גו' שרפים עומדים ממעל לו גו' וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש גו'. וראה בכ"ז לקו"ת אמור שם לא, א, לב, א ואילך.
27) להנחיל אוהבי יש: משלי ח, כא.
28) החכמה מאין תמצא: איוב כה, ב.
29) ולא בחי' אין: ראה לקו"ת שלח נא, ב. ובכ"מ.
30) שתרגם קדיש בשמי מרומא עילאה: תרגום יונתן עה"פ. וראה בכ"ז גם סה"מ תרכ"ו ע' פה. תרכ"ט ע' קפג. תרל"ט ח"ב ע' תיב, תקפז. תרמ"א ע' רפח. וראה אוה"ת נ"ך ע' קע.
31) רמ"ח פקודין רמ"ח איברין: תקוני זהר תיקון ל' (עד, א). ובכ"מ.

קדושים תהיו

וזהו ענין ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים, שיש דיעה שארץ³² קדמה, והיינו שבמחשבה³³ ארץ קדמה, בבחי' מחשבה הקדומה. ובני ישראל הלכו ביבשה שבתוך הים, היינו בבחי' ארץ שלמעלה מבחי' שמיא כו', כמ"ש בלק"ת³⁴ בד"ה ששת ימים הב' בסופו. והים נתבטל לפניהם, מפני כי בחי' אלו דג' פעמים קדוש הוא דוקא בבחי' ארץ (כמ"ש³⁵ בדרוש מהמשלי' כו') ולכן נצבו³⁶ כמו נד קפאו כו', שלא נתבטל הים ונעשה יבשה כי אם שקפאו כו' ונצבו כמו נד, על דרך חכם³⁷ אינו מדבר בפני שגדול ממנו, אגלידו³⁸ מיא, על דרך משה שהי'³⁹ כבד פה כו'.

בבחי' קרח דאגלידו מיא וקמו כמו נד כנ"ל וזהו ויהי הענן והחושך ויאר כו' ויאר לשון זכר קאי על החשך שהחשך האיר להם בחי' ישת חשך סתרו שלמעלה מבחי' השתלשלות וזהו שארז"ל עוה"ב אין בו לא אכילה כו' שלעוה"ב ג"כ יתגלה גילוי אלקותו מבחי' שלמעלה מהשתלשלות לכן לא יתגלה בבחי' אכילה פנימית כ"א בבחי' מקיף כנ"ל ע"כ בלקו"ת שם. ועד"ו באריכות יותר באוה"ת דרושים לפסח (כרך ד) ע' תתקצט. ולקמן בשורות הסמוכות נזכרו איזה מהמשלים שבלקו"ת שם. וראה לקו"ת מסעי צה, ד: ועמ"ש במ"א בענין קי"ס המשל לענין אגלידו מיא מחכם אינו מדבר בפני מי שגדול ממנו כו'. ועד"ו בלקו"ת האזינו עג, א. ועוד.

36) נצבו כמו נד קפאו: בשלח טו, ח.

37) חכם אינו מדבר: אבות פ"ה מ"ז. וראה המשך תער"ב ח"א ע' תקסז: וכמו חכם אינו מדבר לפני מי שגדול ממנו מפני הביטול שאינו בבחי' התפשטות כלל כו', ומ"מ אינו מתבטל בעצם מהותו לגמרי, וזהו חכם אינו מדבר לפני כו' דדבור הוא התפשטות כו' והיינו הביטול בהתפשטות לבד לא בעצם המהות כו' שהרי הוא מ"מ חכם וא"א לומר עליו שאינו חכם כלל רק שחכמתו אינו תופס מקום לגבי החכם גדול כו'.

38) אגלידו מיא: ראה זח"א עא, א.

39) שהי' כבד פה: שמות ד, י. וראה לקו"ת

פ' צו טו, ד.

32) שארץ קדמה: חגיגה יב, א.

33) שבמחשבה ארץ קדמה: חגיגה שם.

34) בלקו"ת בד"ה ששת ימים: פ' צו טו, ד:

וזהו ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים דהנה בגמ' איכא פלוגתא חד אמר שמים קדמו כו' ואלו ואלו דברי אלקים חיים שבמעשה שמים קדמו ובמחשבה קדומה ארץ קדמה, ובשעת קי"ס שנתגלה בחי' מחשבה עילאה ששם ארץ קדמה לכן כתיב הלכו ביבשה בתוך הים היינו בבחי' יבשה שקדמה לשמים כו'.

35) כמ"ש בדרוש מהמשלי' כו': ראה לקו"ת

ד"ה ששת ימים שם טו, ג: אך הענין דהנה כתיב מה תצעק אלי כו' וגם כתיב ה' ילחם לכם ואתם תחרישון . . . כידוע ממשל התינוק שאינו יכול לדבר כו' והנה ארז"ל חכם אינו מדבר בפני מי שגדול ממנו כמשל מי שבא לפני מלך גדול כו', והיינו משום איידי דטריד למיבלע לא פליט כו', וקי"ס שנגלה להם גילוי אלקותו ית' שלמעלה מבחי' חכמה לכן כתיב ואתם תחרישון בחינת שתיקה, ולכן בתפלת שמ"ע ג"כ שהוא מעין אותו גילוי בחי' ביטול כו' אין משמיעין קול כו', וזהו הפך ים ליבשה כו' שם נשמחה בו דהל"ל בקע ים כו' . . . ובהגלות נגלות גילוי גדול כנ"ל נהפך ים ליבשה וקמו כמו נד להיות להם חומה כו' בחי' אבן דומם איידי דטריד כו' כנ"ל ואגלידו מיא, מה שלא ראה יחזקאל גילוי גדול כ"כ כי יחזקאל לא ראה כי אם פני אריה כו' בחי' התחלקות משא"כ בשעת קי"ס ה' גילוי אלקותו ית' שלמעלה מבחינת התחלקות כ"א

ולעתיד⁴⁰ לבוא יאמרו קדוש לפני הצדיקים, כי מאחר שהם ממשיכים בחי' קדוש, יתעלו לעתיד לבוא בבחי' קדש, כמ"ש ואנשי⁴¹ קדש תהיון לי, קדש⁴² ישראל, לכן יאמרו לפניהם קדוש. וההמשכה תהי' מלמטה למעלה כו', ולכן יצאו⁴³ מים חיים מירושלים אל הים הקדמוני כו'.

וזהו והי⁴⁴ הנשאר בציון, פירוש ציון הוא בחי' פנימיות ירושלים, היינו בחי' תורה, כמ"ש כ⁴⁵ מציון תצא תורה, וכל המשכות פנימיות הוא מציון, כמ"ש כטל⁴⁶ חרמון כו' כי שם צוה ה' את הברכה, וכתוב מי⁴⁷ יתן מציון כו'. ובחי' דבר הוי' מירושלים אפשר לומר בחי' דבר ה' שמחי' עולמות, ודבר ה' דנבואה. וזהו הנשאר בציון, בבחי' תורה, כי יש מארי⁴⁸ תורה, ואפי' הנותר⁴⁹ בירושלים הם בחי' בעלי עסקים רק שעוסקים במצות. וזהו ירושלים⁵⁰ יראה שלם, שהמצות יהיו בבחי' יראה, קדוש יאמר לו כו' כנ"ל.

באוה"ת ויקרא (כרך ד) ע' א'נח]. סה"מ תרכ"ט ע' קפה, ובנסמן בתחילת המאמר שם.

(45) כי מציון . . דבר ה' מירושלים: ישעי' ב, ג. מיכה ד, ב.

(46) כטל חרמון: תהלים קלג, ג: כטל חרמון שירוד על הררי ציון כי שם צוה ה' גו'.

(47) מי יתן מציון: תהלים יד, ז. נג, ז.

(48) מארי תורה: לשון הזהר ח"ב קיט, ב. ועוד.

(49) הנותר בירושלים . . שעוסקים במצות: ראה במובא על זה בסה"מ תרמ"א ע' רסח, ובמ"מ שם.

(50) ירושלים יראה שלם: ראה ב"ר פנ"ו, י. תוד"ה הר תענית טז, א. וראה גם לקו"ת פקודי ד, א. פ' ראה ל, ג. דרושים לר"ה ס, ב. שה"ש ו, ג.

(40) ולעתיד לבוא יאמרו קדוש לפני הצדיקים: ב"ב עה, ב: עתידין צדיקים שאומרים לפניהן קדוש כו' שנאמר והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו. וראה בכל זה באוה"ת נ"ך (כרך א) ע' קו. (כרך ב) ע' תשס – נסמנו לעיל בתחילת המאמר.

(41) ואנשי קדש תהיון לי: משפטים כב, ל. וראה סה"מ תרל"ט ח"ב ע' תקצא.

(42) קדש ישראל: ירמ"י ב, ג.

(43) יצאו מים חיים: זכרי' יד, ח. באוה"ת נ"ך שם ע' קו מציון על זה לביאורי הזהר פ' שלח קפט, ד ואילך.

(44) והי' הנשאר בציון . . הנותר בירושלים: ישעי' ד, ג. וראה בנסמן לעיל הערה 40. ובהגהת הצ"צ לד"ה קדושים תהיו, בסה"מ תקס"ב ח"א ע' שו. ח"ב ע' תרא. [ונדפס גם

לזכות

הת' ישראל בן חנה שי'

לרגל הכנסו לגיל המצוות

ביום השלישי פ' אחו"ק, ד' אייר, ה'תשפ"ו

שיגדל להיות חסיד ירא שמים ולמדן

ושכ"ק אדמו"ר ירווה ממנו רוב נחת חסידותי

✚

נדפס ע"י ולזכות הוריו

הרב אברהם יהושע העשיל בן צבי מרים

וזוגתו מרת חנה בת רחל דבורה שיחיו

גורארי'

זקניו

הרב נתן בן חוה וזוגתו מרת לאה בת דבורה שיחיו גורארי'

הרב צבי זאב בן הינדא

וזוגתו מרת רחל דבורה בת יוכבד מרים שיחיו זקלס

